

BØRNS SYN

kræver særlig opmærksomhed

Som barn kan man ikke fortælle om det, man ikke ser, siger **Cecilie Hother**. Derfor var hendes forældre længe om at opdage, at hun havde brug for briller. Det kom også bag på hende, da hendes egen datter, Ellinor, viste sig at have store synsudfordringer. "Hun skulle have været testet meget tidligere."

AF **Birgitte Bartholdy** FOTO **Büro Jantzen**

DA **CECILIE HOTHER** som barn begyndte at klage over, at hun tit fik ondt i hovedet, mente hendes forældre, at det nok var, fordi hun læste om aftenen. Måske skulle hun prøve at læse om dagen i stedet. Og når hun hele tiden stødte ind i ting og faldt ned fra træerne, mente hendes forældre, at det måske var på grund af hendes hypermobile led. Ingen tænkte over, at der kunne være noget galt med hende syn.

"Vi boede ude i en skov, og jeg var typen, der gjorde nogle ret vilde ting. Mor og far snakkede om, at jeg godt nok kom galt afsted lovlig mange gange. Jeg havde jo nærmest klippekort til skadestuen på Randers Amtssygehus. Jeg var tit på krykker og havde gips på eller forstuvet et eller andet," fortæller hun.

Jeg havde jo nærmest klippekort til skadestuen på Randers Amtssygehus. Jeg var tit på krykker og havde gips på eller forstuvet et eller andet

Cecilie Hother er kendt for sine mange år som vejrvert på TV2 og for i dag at være radiovert på DR og smykkedesigner med eget firma – By Cecilie Hother. Som voksen har hun lært at skifte mellem kontaktlinser og briller og ser ikke sine synsudfordringer som et stort handicap. Men før hendes problemer blev opdaget, brugte hun utrolig mange kræfter på at kompensere for sit dårlige syn, er hun sikker på. Ellers var hun kommet endnu mere galt afsted.

"Som barn gør man jo ikke opmærksom på alt det, man ikke ser. Man tror, man bare ser det, alle andre også gør. Så jeg kan egentlig godt forstå, at mine forældre ikke fangede den lige med det samme."

Først da Cecilie Hother kom til en sundhedsplejerske, der mente, at der muligvis var noget galt med hendes syn, tog hendes forældre hende til en øjenlæge.

Børn har ikke en chance for at opdage deres egne synsudfordringer, siger Cecilie Hother. Hun havde selv brug for stærke styrker i brilleklassene, da hendes udfordringer endelig blev opdaget.

“Han sagde, at jeg klart skulle have briller, og det kunne kun gå for langsomt. For det viste sig, at jeg faktisk var temmelig langsynet og skulle have styrken +5,5 i begge glas.”

Glas som colabunde

Dengang tog det en pæn tid at få lavet briller, specielt i den styrke. Cecilie Hother kan huske, at hun i ventetiden gik rundt med sin mors og fars briller på, bare for at føle, hvordan det var. Men hun var ikke i stand til at forudse, hvor tykke glassene ville blive i hendes nye briller. Der er heldigvis sket meget på brillemarkedet siden, som hun siger.

“Glassene lignede jo colabunde. Det var som forstørrelsesglas, jeg gik rundt med. I begyndelsen tog jeg dem kun på i timerne, og så tog jeg dem af i frikvartererne. Jeg kunne slet ikke overskue at have fået sådan nogle. Men jeg var jo glad nok for, at de fik mig til at se bedre.”

Brillerne var både en befrielse og en forbandelse, siger hun.

“For jeg blev jo mere og mere afhængig af dem. Jeg kunne ingenting se uden dem. Jeg var meget aktiv, dyrkede en del sport, og meget blev besværliggjort af dem, mens andet blev nemmere. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, hvor meget de ville have hjulpet, hvis jeg havde fået dem tidligere. Jeg ville nok have undgået nogle skadestuebesøg i hvert fald.”

Derfor var Cecilie Hother også opmærksom på synsproblemer, da hun for syv år siden fik sin datter Ellinor, men samtidig ville hun ikke være den overbekymrede type. Ellinor fulgte de almindelige børneprogrammer, og ved et tjek hos sundhedsplejersken, da hun var 3 år gammel, blev det opdaget, at der vist var noget med hendes syn.

“Derefter var vi igennem en lang proces. Først blev Ellinor undersøgt hos en læge, som sagde, vi hellere måtte gå til en øjenlæge. Så kom corona, og alle lægeaftaler, som ikke handlede om noget livstruende, blev aflyst. Vi skulle bestille igen, og

“Lige der gik det jo op for mig, at mit barn bare ikke havde kunnet se noget,” fortæller Cecilie Hother om den kæmpe overraskelse, hun fik, da hendes datter Ellinor som 4-årig kom til øjenlæge.

der var ventetid. Imens tænkte jeg, hun klarer sig jo fint, det går nok.”

En alvorlig overraskelse

Cecilie Hother havde godt set, at Ellinor åbenlyst ikke var meget for at lave perleplader og tegne. Til gengæld var hun aktiv udendørs, hoppede i trampolin, gik rundt ude i skoven og klatrede i træerne.

”Jeg tænkte, at hun nok bare foretrak det. Ligesom jeg ikke sagde noget til mine forældre, sagde Ellinor jo heller ingenting til os. Hun kendte ikke andet, så hvad skulle hun sige? De første mange år af sin barndom kan man slet ikke udtrykke den slags, og hun var jo kun en 3-4 år.”

Efter den lange ventetid fik Cecilie Hother endelig sin datter undersøgt hos øjenlægen.

”Han holdt nogle plader op foran hende. Der var først en båd og en hest, og så var der et hus. Og jeg tænkte: Okay, er det her testen? Jeg synes jo, hun for nemt kunne gætte sig til det meste.”

Øjenlægen mente, Ellinor måske havde en smule nedsat syn, men ikke noget, hun ikke kunne kompensere for selv. Cecilie Hother havde ikke lyst til at være en hysterisk speltmor, som hun siger. Men hun insisterede alligevel på at få en grundigere test.

”Jeg var meget bevidst om, at jeg selv havde haft problemer med synet allerede i Ellinors alder, og ville gerne være sikker på, at der ikke var noget alvorligt galt.”

En grundigere test kunne først foretages en måned senere, og denne gang skulle Ellinor have dryppet sine øjne før undersøgelsen, så hendes pupiller blev udvidet, og øjets linse ikke kunne ændre fokus.

”Når man har så dårligt et syn som Ellinors, betyder det jo, at hun ikke kompenserer længere, så alt blev tåget for hende. Jeg havde det så ringe over det, men fik det gjort.”

Denne gang blev Ellinor undersøgt med en maskine foran sine øjne. Øjenlægen gentog undersøgelsen flere gange.

9 tegn på mulige synsproblemer hos børn

udviklet af Synoptik-Fonden

- 1 Barnet klager over hovedpine
- 2 Barnet har synlig skelen, evt. bare en gang i mellem
- 3 Barnet tager teksten meget tæt på under læsning
- 4 Barnet dækker for eller lukker det ene øje
- 5 Barnet er tydeligt generet af lys
- 6 Barnet virker klodset eller har problemer med finmotorikken
- 7 Barnet har problemer med at se ting, der er langt væk
- 8 Barnet har svært ved at sidde stille og koncentrere sig
- 9 Barnet er træt i øjnene og gnider sig i dem

”Da han gjorde det fjerde gang, vidste jeg godt, at der var noget galt, og det var der også. Det var så galt, at hun både viste sig at være langsynet og have en bygningsfejl. Hun skulle have briller, og styrkerne i hendes glas skulle være +7 og -3,25.”

”Alt eksploderede inde i mig, og jeg blev egentlig ret vred over, at jeg selv skulle insistere på den grundigere synstest over for øjenlægen, for lige der gik det jo op for mig, at mit barn bare ikke havde kunnet se noget.”

Går til jævnlige tjek

Senere har Cecilie Hother bedt om at blive tilknyttet en anden behandler på klinikken og går i dag til tjek med Ellinor hos en anden øjenlæge.

”Samtidig er jeg blevet meget opmærksom på min yngste, Aksel, der nu er 3 år. Så han bliver også tjekket sammen med Ellinor, men der har ikke været noget galt med hans øjne hidtil.”

Ellinor får til gengæld nye briller næsten hvert halve år eller i hvert fald hvert år.

“Bare hendes syn ændrer sig 0,25 eller 0,50 i styrke, skal hun have nye glas, synes jeg. Hun skal ikke bruge kræfter på at få ondt i hovedet og på at kompensere. Der går jeg ikke på kompromis, så tager jeg hellere udskrivningen på, hvad det koster.”

Ellinor er lykkelig for at kunne se bedre. Hun har en halvbror på Fyn, som hun facetimer med, og første gang hun gjorde det efter at have fået briller, sagde hun: Nu kan jeg se dig!

“Det var rørende,” siger Cecilie Hother. “I dag, hvor hun er 7, tegner hun også rigtig meget og lægger perleplader. Men samtidig er Ellinor meget bevidst om, at hun har briller, og hvad brillerne gør ved hendes udseende. Hun siger en gang imellem: Tror du nogensinde, jeg får en kæreste og bliver gift, når jeg nu har briller? Hun tænker virkelig meget over den slags. Jeg har ikke oplevet, at hun bliver mobbet, og jeg lader hende helt bevidst også altid vælge de briller, hun gerne vil have, også selvom det ikke er dem, jeg synes, er pæneste. Det vigtigste er, at hun vælger nogle, hun selv bliver glad for. Og hun får altid lov at vælge to par. Sidst valgte hun nogle med brilleglas, der kan blive til solbriller. Det var både et hit og også super praktisk og gør det lettere for Ellinor at dyrke sport og løbe rundt i solen. Jeg prøver virkelig alt for, at hun skal opleve det som fedt.”

Afhængig af eksperter

Cecilie Hother mener, at forældre generelt kan have svært ved selv at opdage deres børns synsproblemer.

Test alle. Nogle siger måske, er det nu også nødvendigt? Men, igen, det drejer sig om synet. Det er en vigtig sans for at sige det mildt

“Så det er vigtigt, at vi får fokus på det her. Fordi børn aner jo ikke, at der findes alternativer til den måde, de ser på. Det eneste, vi kan gøre, er at holde øje med, om børnene konstant støder ind i ting og falder over noget. Men mest er vi afhængige af eksperter, der undersøger dem rigtig godt. Sker det ikke, fægter vi som forældre i blinde.”

Netop fordi synet er så vigtigt, burde alle børn forbi en øjenlæge, mener hun.

“Jeg har det lidt sådan, at det er børnenes syn, det drejer sig om. De har kun de to øjne, dem kan vi ikke udskifte. Jeg vil egentlig sige: Test alle. Nogle siger måske, er det nu også nødvendigt? Men, igen, det drejer sig om synet. Det er en vigtig sans for at sige det mildt.”

I dag trives Ellinor fint. Hun er sådan en type, der er glad, fra hun slår øjnene op, til hun går i seng, og synes, at livet er fantastisk.

“Så hun skal nok klare sig. Men jeg tror, det vil lette mange ting for hende, den dag hun kan få kontaktlinser som supplement til brillerne. Det kan hun, når hun er ni år, har jeg hørt, så den proces går vi i gang med, så snart det er muligt. Nu endte det her jo godt for hende, heldigvis. Men det kunne lige så godt ikke have gjort det. Så ja, min opfordring lyder, få nu dit barn synstestet. Det skader aldrig!” ●

Mere om Cecilie Hother

Er 45 år og tidligere vejr vært på TV2. Arbejder i dag som radio- og tv-vært på DR, iværksætter og smykkedesigner.

Er indehaver af smykkefirmaet By Cecilie Hother.

Vandt “Vild med dans” på TV2 i 2010 sammen med den professionelle danser Mads Vad.

Har børnene Ellinor på 7 år og Aksel på 3 sammen med sin mand Thomas.